

Erhvervslærerteamet var svaret, men hvad var spørgsmålet?

Ida Juul

DPU

Aarhus Universitet

Påstand

- Hvor introduktionen af team i den offentlige sektor blev italesat som modpol til bureaukratisering (regelstyring) blev lærerteamet italesat som modpol til ”den privatpraktiserende” (autentiske) lærer.

Ny erhvervslæreridentitet

- Fra at have været den privatpraktiserende lærer, der kunne lukke døren bag sig og udføre sit job med sin klasse, er læreren nu sat i en situation, hvor kravene fra omverdenen er af en ganske anden karakter (....) Svaret på alle disse krav og udfordringer er mange steder kommet prompte. Læreren har opgivet - frivilligt eller ufrivilligt - sin position som solist og har påtaget sig en ny rolle: Teamlæreren (Andersen & Petersson 1998,10).

Leder fra ”Erhvervsskolen” om 2007-reformen

- ...at indføre standarder og overvågningssystemer alene med det formål at øge dokumentationen af kvaliteten er ikke vejen frem (...)

Fortsat

- DET ER I mødet mellem elev og lærer, at det unikke opstår: at eleven lærer noget og endda får lyst til at lære mere. Det er det, der skal fastholde eleverne, så de gennemfører deres uddannelse. (Pedersen, 2007, 3)
- (....)
- DTL MENER, AT ministeriet skal have tillid til, at skolerne lever op til deres ansvar. På mange skoler er der en god dialog mellem lærere og ledere om at finde de gode løsninger på de udfordringer, som 95 procentmålsætningen er udtryk for (Pedersen 2007, 3)

Afbureaukratiseringsudvalget

- ...Også samarbejdet i teams nævnes som ressourcekrævende, og der er uklare kompetencebeskrivelser. Der er en meget uens praksis på skolerne (...) Derudover har udvalget erfaret, at lærerne oplever, at deres opgaver i for stort omfang ikke er undervisningsrelaterede (Undervisningsministeriet februar 2008, 8)

Hvilke argumenter blev brugt for indførelsen af erhvervslærerteams

- Argumentationen for indførelsen af erhvervslærerteams trækker på to forskellige diskurser:
 - 1. diskursen om moderniseringen af den offentlige sektor (NPM)
 - 2. diskursen om videnssamfundet
 - 2. et pædagogisk og uddannelsespolitisk paradigmeskrift, som indtræder i 1990'erne.
 - 3. en ny ledelsesdiskurs på erhvervsskolerne (den lærende erhvervsskole)

NPM: To teoretiske inspirationer (I)

- I 1940'erne og 1950'erne opgør med den såkaldte videnskabelige ledelse til fordel for en fokus på menneskelige ressourcer. HRM (Human Resource Management) som eksisterer den dag i dag.
- Der var også fokus på betydningen af at arbejde i hold samt fokus på andre motivationsfaktorer end løn.
- Budskabet: Ledelse er nødvendig i enhver organisation. Ledelsen skal motivere medarbejderne til at yde deres yderste.

Moderniseringsprogrammet

- ”Der må i højere grad lægges vægt på ledernes evne til at skabe fornyelse og til at inspirere de ansatte til en effektiv og kvalitetsbevidst indsats.
- Det er regeringens opfattelse, at man når de bedste resultater, hvis der i de enkelte institutioner og styrelser i højere grad sker en placering af ansvaret hos den enkelte medarbejder. (Finansministeriet 1983,372)”.

U 91

- Om erhvervsuddannelserne hed, det at *fornyelse* og *kvalitet* ville få bedre betingelser hvis ansvar og kompetencer blev decentraliseret til de enkelte institutioner (taxameterstyring af økonomien og mål- og rammestyringen af uddannelsernes tilrettelæggelse og indhold)
- Sikringen af skolernes *frihed og fleksibilitet*, fordrede et opgør med hidtil centralt fastsatte bestemmelser om lærernes arbejdstids-anvendelser. (Undervisningsministeriet 1990; 15-16).

Reform 1991

- Implementering af taxameterordning mv.
- Helhedsorienteret pædagogik (tværfagligt projektarbejde).
- Konklusion:
- Både en styringsmæssig og en pædagogisk reform.

To teoretiske inspirationer (II)

- New Institutional Economics: Man kan ikke regne med, at de offentligt ansatte udfører deres job efter politikernes anvisninger. Der må kontrol- og styringsmekanismer (incitament) til.

”Kvalitet i uddannelsessystemet” (Finansministeriet juni 1998)

Uddannelsessystemets økonomiske effekter undersøges.

Der stilles spørgsmålstegn ved om markedskræfterne alene vil kunne sikre kvaliteten. De må derfor suppleres med kvalitetssikringsmekanismer, der løbende vurderer kvaliteten på de enkelte institutioner.

NPM og uddannelsespolitikken

- Fra tillid til markedskræfter til kontrol af kvalitet.
- Fra efterspørgselsstyring (brugernes behov) til opfyldelse af uddannelsespolitiske målsætninger (95 % målsætningen)
- Re-bureaukratisering gøres til genstand for kritik i 2007.

Teamstrukturen og reformerne

- Reform 2000: fra undervisning til læring, rummelighed, fokus på fastholdelse.
- Reform 2007: visitering af den enkelte elev til det rette tilbud. Øgede krav om dokumentation.
- Aftale 2014: den pædagogiske ledelse skal styrkes og teamet skal styrke undervisningskvaliteten.

Konklusion

- Fokus på indtjening
- Import af diskurser hentet udenfor erhvervsskolernes regi
- Er der tale om et nyt paradigmeskift?